

תוכן עניינים

חלק א': כללי	1
שער א': מטריית הדינים החולשים על משפט התיירות - התעופה והנופש	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': מושגים במשפט התיירות הישראלי - סוגי תיירות	3
1. תיירות - כללי	3
2. תיירות פנים	4
3. תיירות חוץ	4
4. תיירות חוץ מדינתית של אזרחי ישראל לארצות העולם	4
שער ב': חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981	5
פרק א': חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 ותכליותיו	5
פרק ב': סוגי ההגנות	9
פרק ג': דמי ביטול שעוסק רשאי לגבות מצרכן	11
פרק ד': הגנת הצרכן - הגדרות - סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן	15
1. הבקשה נסבה על חבילות נופש למלון "אופוריה" בבטומי שבגאורגיה - נטען בבקשה להטעיה צרכנית, בכך שהמשיבה מפרסמת באתר האינטרנט שלה כי במלון ישנם חוף פרטי, שתי מסעדות וקזינו והמלון מדורג כ"5 כוכבים"	15
2. התובע אישר בחקירתו הנגדית כי למעט שינוי יעד הנחיתה הוא קיבל את הדברים שהזמין. התובע לא הוכיח כי נגרם לו נזק בשל שינוי יעד הנחיתה. ממכלול הראיות עלה כי שינוי זה לא השפיע משמעותית על שעת ההמראה והנחיתה ואף לא על שעת ההגעה למלון. לא הוכח ששעת הגעה למלון הייתה מאוחרת יותר משעה שתוכננה ואף אם היה עיכוב כלשהו, על התובע להוכיח את הנזק שנגרם לו בשל כך. טענותיו של התובע המיוחסות ללחץ נפשי הן כלליות ולא ברור לאיזה מצב בטחוני הוא התכוון. בפועל התובע נסע לחופשה עם משפחתו ומימש אותה, כך שבקשתו לביטול העסקה אינה אפשרית. אין מקום לבחון אם נגרם נזק לאשתו של התובע כיוון שאיננה תובעת בתיק	15
פרק ה': טענת הצגת מחירים לא כולל מע"מ	17
חלק ב': סוכנות הנסיעות	21
שער א': חוק שירותי תיירות ותקנותיו - דין קיים והצעת חוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018	21
פרק א': חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976	21
פרק ב': הצעת חוק שירותי תיירות, התשע"ח-2018 ודברי הסבר	31

1. מבוא	31
2. הצעת חוק שירותי תיירות - דברי הסבר - חלק כללי	31
3. סעיף 1 לחוק כמוצע בהצעת החוק - סעיף ההגדרות	34
4. סעיפים 2-3 לחוק המוצע בהצעת החוק	39
5. סעיף 4 לחוק המוצע בהצעת החוק	40
6. סעיפים 5-6 לחוק המוצע בהצעת החוק	40
7. סעיף 7 לחוק המוצע בהצעת החוק	41
8. סעיף 8 להצעת החוק המוצע	42
9. סעיף 9 להצעת החוק המוצע	42
10. סעיף 10 להצעת החוק המוצע	43
11. סעיף 11 לחוק המוצע	43
12. סעיפים 12 עד 32 לחוק המוצע	44
13. סעיפים 33 עד 36 להצעת החוק המוצע	55
14. סעיפים 37 עד 44 להצעת החוק המוצע	62
15. סעיפים 45 עד 47 לחוק המוצע	65
16. סעיפים 48 עד 70 להצעת החוק המוצע	66
17. סעיף 71 להצעת החוק	79
18. סעיפים 72 עד 75 לחוק המוצע	80
19. סעיפים 85 עד 89 לחוק המוצע	82
שער ב': משולש היחסים מזמין-סוכנות נסיעות-ספק השירותים - מבט כללי	85
פרק א': מבוא	85
פרק ב': מה בין חובות סוכנות הנסיעות לחובות ספק השירותים	87
פרק ג': חובת הגילוי החלה על סוכן הנסיעות	89
1. כללי	89
2. מכירת כרטיסי טיסה במודע שחלק מהתנאים לא יקוימו ולא גולו לנוסעים	89
3. ה"סוכנות" וה"ספק" (חברת התעופה והסוכנות) מחויבים כלפי הצרכן	90
פרק ד': אספקת "חבילת תיור" - חובת סוכן הנסיעות	93
שער ג': מעמדה המשפטי של סוכנות נסיעות	95
פרק א': מבוא	95
פרק ב': עמדת הפסיקה ביחס למעמדה המשפטי של סוכנות נסיעות	97
שער ד': חוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982	99
פרק א': הדין	99
פרק ב': תנאי מקפח	107
1. כללי	107

2.	בקשה לאישור חוזים אחידים שכותרתם "דף למזמין שירותי נסיעות" ו"דף למזמין שירותי נסיעות דרך האינטרנט".....	107
3.	תנאי אי-ההתייבבות מהווה תנאי מקפח בחוזה אחיד, כהגדרתו בחוק החוזים האחידים.....	108
4.	תנאי המאפשר לנתבעת 1 לבטל על אתר את כל מקטעי הטיסה הבאים כאשר הנוסע לא מתייצב לטיסה (ואף לא מודיע על כך) הינו תנאי מקפח, כהגדרתו בחוק.....	108
5.	זהות המלון היא עניין מהותי מבחינת הלקוח, כאשר ברור גם לחברה המארגנת את חבילת הנופש, כי מדובר בנושא מהותי שעה שההתקשרות בין הצדדים היא חוזה "על-תנאי" עד קבלת אישור המלון על ההזמנה.....	108
6.	רישום יתר במלון וחובת הפיצוי.....	108
7.	בהינתן שהספק מתחייב לספק את השירות ללקוח ומקבל בגין כך את מלוא התמורה שדרש, אזי ככלל עליו לשאת גם באחריות לשיבושים ולתקלות במתן השירות, חרף העובדה שהגורם שמעניק את השירות בפועל הינו צד שלישי.....	109
8.	בסעיף 15 לחוק, קבע המחוקק באופן חיובי (פוזיטיבי) כי חלה על סוכנות הנסיעות חובה לבוא לעזרת הנוסע במימוש זכויותיו על-פי החוק.....	109
9.	תניה מקפחת לעניין כימות הנזק.....	109
שער ה': יחסי הספק וסוכנות הנסיעות		111
פרק א': יצירת שליחות וחריגה מהרשאה		111
פרק ב': יחסי שליחות בין סוכנויות הנסיעות לבין מוביל אווירי		115
שער ו': שירותי תיירות - תמציות ההלכה הפסוקה		117
1.	בקשת רשות ערעור על קבלת תביעה כספית לאחר ביטול טיול משפחתי עקב אישפוז.....	117
2.	אי-מתן חדרים נפרדים בבית מלון בתורכיה - משמדובר בשלב של מתן השירות, תפקידה של סוכנות לתיירות מתמצה בטיפול בתלונות והעברת מידע.....	118
3.	האם הראיות שהביאה המאשימה, יכולות לשמש בסיס להרשעה של הפעלת עסק הטעון רישוי, ללא רישוי?.....	119
4.	תביעה לפיצוי בשל נזקים לא ממוניים שנגרמו בעקבות ליקויים בארגון ובביצוע טיול לספרד - מלון ברמה נמוכה, מזגן מקולקל באוטובוס, שינוי מסלול.....	121
5.	הזמנת חדר במלון לקטינים.....	123
6.	אי-אספקת חבילת נופש בבורגס במלואה.....	125
7.	חגיגות יום הולדת 80 בחדר מיושן במקום בבוגלו חדיש.....	127
8.	ביטול חבילת נופש בהודעה מאוחרת.....	128
9.	אי-בדיקת קיום אשרת כניסה לסין.....	129

10.	שהיה בשדה התעופה בכל היום האחרון של הטיול המאורגן....	132
11.	הסתרת כתוביות סמויות לכבדי שמיעה במלון.....	133
12.	שינויים במלונות ללא הודעה למזמיני הטיול המאורגן	134
13.	תביעה בגין נזקי גוף בגין אירוע נפילה בעת שימוש במשטח החלקה	136
14.	האם חלות הוראות חוק הגנת הצרכן והוראות תקנות הגנת הצרכן (ביטול עסקה) שעניינן ביטול רכישת כרטיסי טיסה על מערכת היחסים שבין התובעת ובין הנתבעת?	137
15.	האם רשאים היו המשיבים שרכשו שירותי נסיעות לבטל תשלום אחרי שבפועל נמנעו מלעשות שימוש בשירותים שרכשו בשל מצוקה אליה נקלעו בעת מבצע "צוק איתן"?	138
16.	אי-הודעה בדבר הצורך בהנפקת ויזה עבור טיסה ליוהנסבורג.....	139
17.	ביטול חבילת טיול לקובה עקב החמרה במחלה.....	141
18.	קבלת חדרים לא משודרגים ומחוץ למלון בכרתים.....	142
19.	צילום דרכונים לצורך בחינת צורך בהנפקת ויזה ליוון.....	144
20.	ביטול חופשה בעקבות מצב רפואי.....	145
21.	אי-יציאה לטיול בעקבות אי-שינוי המלון ברמת 2 כוכבים בחבילת הטיול.....	146
22.	ביטול טיול מאורגן לאתיופיה בעקבות צורך בחיסון.....	148
23.	מלון בטורקיה ללא מיזוג אוויר.....	149
24.	קריסת חברת תעופה.....	150
25.	אי-אספקת כיסא גלגלים בשדה התעופה לאחר התעלפות.....	151
26.	ביטול כרטיס טיסה בעקבות המלצת רופאים לא לטוס.....	152
27.	מלון ללא מגלשות המים והאטרקציות השונות לילדים בשטחו.....	154
28.	אי-מציאת מזוודה שהועמסה עם שאר הכבודה.....	156
29.	ביטול חבילת נופש לאחר שיחה מהספק על שינוי במלון בעקבות תפוסת יתר.....	158
30.	תביעה להחזר תשלום עבור כרטיסי טיסה שלא מומשו בשל פטירת האב.....	159
31.	החמצת טיסה בעקבות אי-ידיעת מיקום טרמינל העליה למטוס.....	160
32.	תקלות שהתרחשו במהלך טיול לארה"ב.....	163
33.	אי-ביצוע הזמנה למלונות שונים ביער השחור.....	164
34.	אי-אישור לשהייה בסיאול לאזרחית הפיליפינים.....	165
35.	הזמנת קרוואן משפחתי בגרמניה.....	167

36. תשלום בגין ביטול חופשת ירח דבש - אחריות חברה לוודא יציבות כספית של ספקים.....	168
37. אי-קבלת חדר שהוזמן בחבילת נופש ביוון.....	168
38. ביטול כרטיס טיסה לאוקראינה בעקבות אשפוז.....	171
39. מערכות מיזוג שלא פועלות במלון ונחילי יתושים בסמוך למלון - חבילת נופש ברודוס.....	172
40. יציאה באיחור להפלגה ואי-מתן הנחה בהתאם לפרסום ברדיו.....	174
41. אי-אספקת חדר בעקבות תפוסה מלאה במלון במסגרת חבילת נופש לטורקיה.....	174
42. אי-הבחנה בתשלום עבור טיסה לאילת - היזדקקות לטיפול רפואי לתינוק.....	176
43. שינוי בטיסה מרומא חזרה לישראל.....	177
44. כרטיס טיסה לא מובן.....	179
45. ביטול טיול מאורגן למקסיקו וגואטמלה - מניעת חברה בהליכי פירוק מלהעביר כספים.....	181
46. צו הרחקה זמני האוסר להמצא בשטחי הציבוריים של המלון ובקשה להמשך הספקת שירותי אירוח.....	182
47. פיצוי בגין חיוב בדמי ביטול במלוא סכום רכישתה של חבילת נופש לטורקיה - טיול שבוטל בעקבות מלחמת לבנון השנייה.....	184
48. ביטול כרטיס טיסה לקנדה בנסיבות אישיות - אי-הודעה על גביית דמי ביטול.....	184
49. אי-הודעה על ביטול טיסה - נסיעה ברכבת במשך 18 שעות.....	185
50. ביטול טיולים במערב ומזרח ארצות הברית.....	187
51. טיסת צ'רטר לטנריף שלא ניתן לבטלה.....	189
52. ביטול טיול נופש לירדן בעקבות האינתיפאדה.....	191
53. חג אבלות שכתוצאה ממנו בימים שישי ושבת היו מרכזי הקניות, הטברנות והקזינו סגורים באי רודוס.....	191
54. הקדמת טיסת שכר בשלוש שעות וארבעים וחמש דקות.....	192
55. הנתבעת קיימה את חלקה בעסקה בין הצדדים, העבירה את הכסף של התובעים לספקים. לאחר הביטול ואי-קבלת הכסף, התובעים ביקשו להיפרע מהנתבעת.....	194
56. אי-מימוש כרטיסי טיסה.....	194
57. עסקת מכר מרחוק.....	194
58. תנאי ביטול עסקה - דרישת הכתב.....	195
59. השבת כספן של התובעות.....	196
60. טיפול בהשגת אשרת כניסה לתובעים לדובאי.....	196
61. על מי להטיל אחריות לכך כי התובע ובני משפחתו לא עלו על טיסה?.....	197

62.	השבת דמי החבילה ששולמו	197
63.	האם הנתבעות, ביחד ולחוד, או מי מהן, הן בעלות הדין הרלבנטיות בתיק דנן, ואותן יש לחייב בגין השבת כספיהם של התובעים?	198
64.	אף צד לא אשם באי-קיום החוזה	198
65.	מבחנים מצטברים המגדירים את שירותי סוכנות נסיעות	199
66.	האם בוקינג צריכה להשיב לתובע את כספי ההזמנת החופשה בגינה חוייב על-ידי המלון?	199
67.	הנתבעת התחייבה לספק לתובעים שירותים לטיול מאורגן ולפיכך על הנתבעת להשיב לתובעים את יתרת כספם	199
68.	שאלת היקף האחריות של סוכנות הנסיעות כלפי לקוחותיה מקום בו השירות שנרכש דרכה לא סופק על-ידי הספק כגון, מקרה בו הספק פשט את הרגל או נקלע לקשיים כלכליים	200
69.	האם אכן מדובר במלון הטעון רישיון עסק או בפנימייה שאינה טעונה רישיון עסק?	201
70.	חברת נסיעות במצב של חדלות פרעון	201
71.	השימוש שעושים המערערים בנכס כבית מלון	202
72.	הדין החל במקום התאונה	202
73.	האם התובע זכאי להחזר עלות כרטיס הטיסה שרכש?	203
74.	טענת צד ג', שהוא משמש פלטפורמה או מנוע חיפוש המקשר ומתווך בין סוכני נסיעות לספקים בלבד ולא סוכנות נסיעות	203
75.	פלטפורמה ומנוע חיפוש המקשר ומתווך בין סוכני נסיעות לבין ספקים	204
76.	"רועים רוחניים"	204
77.	הדין החל על התובענה	204
78.	מעמדן של נתבעות 2-3: "מארגן" כטענת התובעים, או "סוכן נסיעות/מתווך" כטענת הנתבעות?	205
79.	ביקורת שיפוטית על הטלת עיצום כספי	205
80.	בקשת הוויזה סורבה	206
81.	קריסה הכלכלית של חברת התעופה	206
82.	חובת גילוי נאות המוטלת על נותן שירותי סוכנות נסיעות	207
83.	חובת הגילוי הנאות	207
84.	החובה לנהוג כפי שסוכן נסיעות סביר היה נוהג	208
85.	מעמדה של הנתבעת	209
86.	עלויות הביטול	209
87.	נוסע לא יהיה זכאי לפיצוי בשל סירוב להעלותו אל הטיסה אם התייצב בשדה התעופה פחות משלוש שעות לפני שעת ההמראה	209
88.	לא נמסר מידע בכתב למשיב בעניין החיסונים	210
89.	מתן היתר עבודה למומחה זר	211
90.	סוגית הפירוש הנכון של "בית מלון"	211

91. אחריות המוביל האווירי	212
92. פציעת ילד בחדר כושר במלון	212
93. על הנתבעת, כסוכנת נסיעות, חלות חובות לנהוג בנאמנות, בהגינות ובדרך מקובלת וכן חובת תום-לב וחובה לגלות גילוי נאות. כמו-כן, חלה עליה חובה לפעול במקצועיות	213
94. "חבילת תיור" בדמות טיול מאורגן, הינו מוצר צרכני מורכב, האוחז שירותים מתחומים שונים ומגוונים ומטרתו לספק לצרכן חוויה אשר מהותה הנאה שלמה מחופשה המוזמנת על ידו באמצעות סוכנות הנסיעות המארגנת	213
95. בעת הכרעה בתביעה של נוסע כנגד גורם המוכר והמנהל טיול מאורגן, יש - על-פי הדין - ליתן את הדעת לשני עקרונות מנחים	214
96. על סוכנות נסיעות מוטלת החובה לספק ללקוח את השירות שנרכש עבורו	214
97. תביעה כספית לתשלום פיצויים בסך 30,000 ש"ח בגין נזקי התובע, אשר נגרמו לטענתו כתוצאה ממחדלי הנתבעת, סוכנות נסיעות ממנה רכש חבילת נופש לאיי סיישל. לטענת התובע, התרשלה הנתבעת כלפיו בכך שלא עידכנה אותו בדבר חובתו למלא טופס מקוון הדרוש לשם אישור כניסה ליעד נוכח מגפת הקורונה	215
98. תביעה כספית לתשלום פיצויים בסך 34,600 ש"ח בגין נזקי התובע, אשר נגרמו לטענתו כתוצאה ממחדלי הנתבעת, בכך שלא עידכנה אותו במועד בכך שטיסה לדובאי, אותה הזמין באמצעותה, בוטלה. כתוצאה מביטול הטיסה, נאלץ התובע לטענתו לבטל את הזמנת החופשה כולה, וכך מצא עצמו התובע רוכש חופשה חליפית לאותו היעד ובאותו מועד אך במחיר גבוה יותר, תוך שנגרמה לו למשפחתו עגמת נפש משמעותית	215
99. במקרה הנדון ניתן למצוא אינדיקציות רבות לכך שהנתבע כן מעניק שירותי סוכנות נסיעות כמו גם שמכר לתובעים שירותי תיור. הנתבע מפרסם פרסומים והצעות לטיולים וסיורים, גובה כספים עבור הטיולים. הנתבע מתפאר בכך שמוציא לפועל טיולים במשך שנים. בידי הנתבע השליטה לתכנן את הטיול, להעניק הנחות ולבטל את הטיולים לפי שיקול דעתו	216
חלק ג': שירותי תעופה	217
פרק א': הדין	217
1. חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה), התשע"ב-2012	217
2. תקנות שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה) (טיסות פנים ארציות), התשע"ג-2013	228
3. רשימת חוקים נוספים	229

פרק ב': הדין הישראלי לעומת הדין הבינלאומי - חזקת ההתאמה	
הפרשנית	231
פרק ג': אסדרת תחום צרכנות שירותי התעופה והגנת צרכן - שירותי	
התעופה בדין הבין-לאומי	233
פרק ד': אימוץ ההסדרה הבינלאומית על-ידי הדין הישראלי	235
פרק ה': נפקות ההבחנה בנוגע לסוגיית ביטול העסקה ודמי הביטול	
הכרוכים בה	237
פרק ו': חזקה בדבר שאיפת המחוקק להרמוניה חקיקתית	239
פרק ז': פרשנות המושג כרטיס טיסה	241
פרק ח': חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי	
בתנאיה), התשע"ב-2012	243
פרק ט': טיסות פנים ארציות	245
פרק י': טיסת שכר	247
1. עיכוב בטיסות מתל-אביב לוורנה ומוורנה לתל-אביב ואי-קבלת מזון	
ושתייה	247
2. סירחון ועיכובים בטיסת ההלוך ושוב לפורטוגל	248
3. עיכוב של 12 שעות בטיסת שכר שהוזמנה במסגרת חבילת נופש	
לרומניה	250
4. תקלה במטוס בטיסה מכרתים לאחר המראת המטוס	251
פרק י"א: חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי	
בתנאיה), התשע"ב-2012 - תמציות ההלכה הפסוקה	253
1. עיכובים בטיסה לנופש בבטומי	253
2. אי-הצעת הטבות בטיסה לבוקרשט	255
3. טרדה ומפח נפש בעקבות עיכוב בטיסה מתל-אביב לניו יורק	256
4. החמצת טיסה מברצלונה לבן גוריון	257
5. עיכובים בהגעת הכבודה ואיחור בטיסה מבלגרד לתל-אביב	258
6. עיכוב בטיסה מאוסלו לתל-אביב	259
7. טיסה לאמסטרדם שהוחמצה והגעת כבודה באיחור של	
יומיים	261
8. הטלת אחריות על צד ג' בלבד	263
9. טיסה לפורט לודרדייל שבוטלה	263
10. ביטול טיסה והמתנה של למעלה מ-15 שעות בנמלי התעופה	
בוונקובר ובפרנקפורט	265
11. עיכוב בטיסת פנים מלאס וגאס לניו יורק ללא מתן מזון	
ושתייה	267
12. ביטול טיסה מטורנטו לישראל	268
13. עיכוב בטיסה מתל-אביב לקנקון במקסיקו	270
14. סירוב להעלות את התובע לטיסה מאיסטנבול לדלהי	271

15. עיכוב בטיסה מתל-אביב לאיסנטבול שגרם להפסד טיסה לסן פרנסיסקו	273
16. איחור בטיסה מסופיה שבבולגריה לישראל	274
17. החמצת טיסה לטיסת המשך מלוס אנג'לס לת"א	276
18. איחור בטיסת חזור מאוקראינה	278
19. איחור בטיסת טיול מאורגן למוסקבה	279
20. ביטול טיסה לשנגחאי	281
21. עיכוב בטיסה מאמסטרדם לישראל בשל תקלה טכנית	282
22. ביטול טיסה מישראל לבייג'ין	283
23. טיסות שהשתבשו והתבטלו בטיול לטורונטו	285
24. עיכוב של כ- 20 שעות בהמראת טיסה מנמל תעופה בן גוריון למוסקבה ומשם טיסת המשך לעיר פרם ברוסיה	287
25. סירוב להטיס בטיסה בשל רישום יתר ואי-מתן שירותי סיוע בעת ההמתנה לטיסה החלופית	289
26. איחור בטיסה ממוסקבה של כ- 5.5 שעות בהמראת טיסת קישור לישראל	290
27. ביטול טיסה מיוון לישראל בעקבות מחלה של דיילת	291
28. בקשת רשות ערעור - אי-עליה לטיסה מצרפת לישראל בעקבות רישום יתר	292
29. עיכוב של 7.5 שעות בטיסה לברצלונה	294
30. ביטול טיסה מלימה לישראל	294
31. עיכוב של 17 שעות בטיסה מקייב לתל-אביב	297
32. עיכוב טיסה מבודפשט לנמל התעופה בן גוריון במשך יום שלם בעקבות חפץ חשוד ועבודות תחזוקה	297
33. הורדה מטיסה מצרפת לישראל בעקבות רישום יתר	299
34. איחור בטיסה מברלין לקייב	300
35. איחור בטיסה מבוקרשט לישראל	302
36. ביטול טיסה מישראל לבישקק בירת קירגיסטן	303
37. ביטול טיסה מתל-אביב לבוסטון	304
38. איחור בתשלום פיצויים	306
39. אי-הספקה לעלות לטיסה מטורקיה ללונדון	307
40. מהו היחס בין חוק שירותי תעופה לבין חוק התובלה האווירית לעניין ההתיישנות?	307
41. איחור בטיסה מרודוס לנמל התעופה בן גוריון בישראל	308
42. נזקים בקשר לטיסות מישראל לארה"ב ובחזרה	310
43. איחור בהמראה בטיסה מבנגקוק	311
44. ביטול טיסה מניו יורק בעקבות שביתת טייסים	313
45. סירחון ועיכובים בטיסת ההלוך ושוב לפורטוגל	314
46. עיכוב בטיסה בדרך לדנוור	315

47. ביטול טיסה מישראל לרומא בעקבות שביתה של איגודים מקצועיים.....	317
48. נזקים במהלך נסיעה הלך וחזור מישראל למיאמי.....	318
49. שליחת מזוודה ללא סימונה בשדה התעופה באנטליה.....	319
50. ביטול טיסה מארצות הברית לישראל.....	321
51. סירוב להעלות לטיסה בשל שימוש בכרטיס אשראי של חבר.....	323
52. עיכוב בטיסה מישראל לרודוס בשל דיילת שחשה ברע.....	324
53. איחור לטיסה מבריסל לשוויץ בעקבות הליך בידוק ממושך.....	325
54. ביטול טיסה מנמל התעופה ניוארק לנתב"ג.....	327
55. ביטול טיסת המשך ממדריד לתל-אביב.....	328
56. מקום שבו צרכן הזמין, במסגרת עסקת מכר מרחוק לפי סעיף 14(ג) לחוק הגנת הצרכן, מספר שירותים במסגרת הזמנה אחת, בנסיבות אלו, האם יוכל העוסק לגבות מהצרכן דמי ביטול בגין העסקה בכללותה או שמא בגין כל אחד מהרכיבים שנכללו בה בנפרד?.....	330
57. עיכוב של פחות מ- 3 שעות בטיסה לאילת.....	332
58. ביטול טיסה מנאפולי לישראל.....	332
59. מטוס שהמריא מתל-אביב לכיוון ניו-יורק, אך בחלוף 5 שעות טיסה הוסב לאחור והושב לנמל המוצא בישראל.....	333
60. אי-עליה לטיסה מפאריס ליזראל בשל בדיקה ביטחונית משפילה.....	334
61. הלאה לטיסה למדריד לאחר הגשת תלונה במשטרת נמל התעופה.....	335
62. אי-הצעת חלופה של השבת תמורה.....	337
63. איחור בטיסה ממקסיקו סיטי למדריד.....	338
64. עיכוב של 12 שעות בטיסת שכר שהוזמנה במסגרת חבילת נופש לרומניה.....	339
65. ביטול טיסה ממקסיקו לנתב"ג.....	340
66. האם הסיטואציה של האיחור בטיסה והחלפת הטיסה לשעה מוקדמת יותר נחשבת כהקדמת הטיסה לעניין הוראות חוק שירותי תעופה ומקנה לתובעים זכות לפיצוי או שמא אינה מהווה הקדמת הטיסה ואינה מקימה זכות פיצוי לתובעים?.....	343
67. שינויים בתכנית בטיול מאורגן למרוקו.....	344
68. איסור לעלות למטוס בעקבות אי-הנפקת אשרת כניסה לסין.....	345
69. ביטול טיסות לאילת.....	346
70. ביטול טיסה מתל-אביב ללונדון.....	348
71. התיישנות תביעה בגין השבת כבודה חסרה.....	350
72. ביטול טיסה מתל-אביב לברלין.....	351

73.	רישום יתר בטיסה חזרה לישראל.....	352
74.	עיכוב בטיסה ממיןכך לישראל.....	353
75.	עיכוב בטיסה מנתב"ג לזקינטוס שביוון.....	355
76.	איחור ביציאת טיסה מישראל לברלין.....	356
77.	עיכוב בטיסה חזרה לישראל.....	356
78.	ביטול טיסה מישראל לניו יורק.....	357
79.	עיכוב בטיסה מישראל לשדה התעופה היתרו בלונדון.....	358
80.	אי-הענקת סיוע בהתניידות בכסא גלגלים.....	359
81.	עיכוב בטיסה שיצאה מישראל לארצות הברית.....	361
82.	ביטול טיסה מאיטליה לישראל בעקבות שביתה.....	363
83.	ערעור על דחיית פיצוי בגין עיכוב בטיסה מוינה לקראקוב.....	365
84.	איחור בטיסה מנמל התעופה בן גוריון לנמל התעופה פרלמו שבסציליה.....	367
85.	איחור בהגעת טיסה משיקגו ללונדון, והגעה באיחור לטיסת ההמשך מלונדון לתל-אביב.....	368
86.	ביטול טיסה מישראל לאוקראינה - תקלה באורות האיתות של המטוס.....	370
87.	עליה לטיסה לאתונה מאנטליה בעקבות איסור ממשלת טורקיה על טיסות לישראל.....	370
88.	דרישה לשבת ליד חלון במחלקת עסקים בשל קלסטרופוביה.....	372
89.	איחור של כ- 6 שעות בשעת ההמראה של טיסה לפריז.....	373
90.	המראה מוקדמת של טיסה מבוקרשט לישראל.....	374
91.	עיכוב בהמראת טיסה ממוסקבה לישראל.....	375
92.	דחיית טיסה לניו אורלינס בעקבות סגירת מרחב אווירי ביום כיפור.....	376
93.	עיכוב בטיסת חזרה מטוקיו להונג קונג.....	376
94.	פיצוי כספי בגין עיכוב בטיסות במהלך תקופת מבצע "צוק איתן".....	378
95.	רכישה שניה של כרטיסי טיסה מקייב לישראל.....	380
96.	עיכוב בטיסה מאמסטרדם לרומא בדרך לתל-אביב.....	381
97.	3 מזוודות שהגיעו באיחור של מספר ימים.....	382
98.	אי-עליה לטיסה שהתעכבה משדה התעופה טגל לישראל בשל אי-הגעה בזמן לבידוק הביטחוני שלא עוכב.....	383
99.	החמצת טיסה מאיסטנבול לבנגקוק שיצאה בזמן לאחר שהודיעו שתתעכב.....	385
100.	החמצת טיסה מאיסטנבול לבנגקוק שיצאה בזמן לאחר שהודיעו שתתעכב ואי קבלת מושב עם עריסה לתינוק.....	387
101.	שירותי סיוע כתוצאה משינוי מועד ההמראת טיסה מבדפשט לתל-אביב.....	389

102.	האם חלות הוראות חוק הגנת הצרכן והוראות תקנות הגנת הצרכן (ביטול עסקה) שעניינן ביטול רכישת כרטיסי טיסה על מערכת היחסים שבין הצדדים?	389
103.	אי-עדכון בדבר ביטול טיסת חזור מצרפת לישראל.	390
104.	הקדמת טיסה במספר שעות.	392
105.	איחור של כ- 85 דקות בטיסה מאנטליה לאיסטנבול בדרך לישראל.	394
106.	בקשה לדחיית התביעה על-הסף מחמת התיישנות.	395
107.	עידכון על עיכוב עתידי בטיסה לברצלונה.	396
108.	עיכוב בטיסה מישראל לארה"ב דרך איסטנבול.	397
109.	עיכוב בטיסה מסן פרנססקו בדרך לישראל.	398
110.	עיכוב בהמראת טיסה מנתב"ג ללונדון בדרך למיאמי.	400
111.	עיכוב בטיסה מנתב"ג לרודוס.	401
112.	החלטה להטיס את התובעים במחלקת תיירים במקום במחלקת עסקים.	403
113.	תנאים קשיים בשדה התעופה ברומא ואיחור לטיסת הקישור מרומא לישראל.	404
114.	עיכוב בטיסה מניו יורק לצרפת שגרם לעיכוב של 11 שעות בחזרה ארצה.	406
115.	עיכוב בהמראת טיסה מנתב"ג לאיסטנבול.	407
116.	המתנה בדוברובניק של כעשר שעות עד להמראה חזרה לישראל.	409
117.	סירוב להעלות לטיסה מניו יורק ללאס וגאס בעקבות העתקה לא נכונה של פרטי שם לכרטיס הטיסה.	410
118.	איחור של למעלה מ- 8 שעות במועד הטיסה.	412
119.	איחור של למעלה מ- 12.5 שעות בטיסת התובע וחברו מנתב"ג לברלין.	413
120.	עיכוב ביציאת טיסה מסקוטלנד לאמסטרדם בעקבות ערפל.	415
121.	איחור בטיסה מישראל לרומא בדרך למיאמי.	415
122.	ביטול טיסה מאילת בעקבות תקלה במטוס.	417
123.	עיכוב של 18 שעות בטיסה מבאטומי גאורגיה לישראל.	418
124.	יציאת טיסה לסיציליה בזמן על-אף הודעת עיכוב.	418
125.	אי-עליה לטיסה לוינה בעקבות רישום יתר.	420
126.	תקלה במטוס בטיסה מכרתים לאחר המראת המטוס.	421
127.	החלפת מושבים שנבחרו ספציפית לטיסה מרומא לניו יורק.	422
128.	ביטול טיול מאורגן שאושר 11 ימים בלבד לפני מועד הטיול.	423

129.	העברה ממחלקת עסקים למחלקת תיירות בטיסה מישראל לנוי
425.....	יורק בעקבות רישום יתר
130.	ביטול טיסה מסיבות ביטחוניות
426.....	הצעת טיסה חלופית ביום כיפור
131.	האם ביטול טיסה בידי חברת התעופה מספר חודשים מראש,
427.....	שהיה ידוע לנוסע ובשגינו הוצעה טיסה במסלול חלופי, מזכה את הנוסע
428.....	בשירותי הסיוע הרלוונטיים?
133.	ביטול טיסה מניו יורק בעקבות עומס בשדה בשל מזג
429.....	האוויר
134.	איחור בטיסה מלוד ללונדון
430.....	הודעה במייל על ביטול טיסה ללוס אנג'לס
135.	איחור של פחות משעתיים בטיסה לאילת
431.....	איחור לטיסת המשך
137.	החמצת טיסה בפריז ועיכוב בפרק זמן של כ- 11 שעות
432.....	החמצת טיסה - הסתמכות על מערכת ההזמנות בלבד ואי-בדיקת
138.	חוקי התעופה לפיהם הזמן המינימאלי הנדרש לטיסות קישור עומד על
434.....	שעתיים וארבעים וחמש דקות
139.	אי-אספקת כסא גלגלים בשדה התעופה לאחר התעלפות
436.....	איחור של 11 שעות בטיסה לצפון איטליה
140.	טיסה שבוטלה בערב יום הכיפורים מניו-יורק לישראל
437.....	איחור ביציאת טיסה לארצות הברית
141.	ביטול טיסה מישראל לטוקיו דרך פריס
439.....	ביטול טיסה לאנטליה בעקבות מצב ביטחוני לאחר שנרכשו
142.	10 כרטיסים
440.....	סירוב להעלות את התובע לטיסה מפרו לישראל
143.	עיכוב טיסה לברצלונה ב- 3.5 שעות
441.....	ביטול טיסה לקופנהגן
144.	בקשת הסתלקות מתובענה ייצוגית - איחור בטיסה לאומן
442.....	פיצויים בגין איחור בטיסה של 5 שעות - אחריות להודיע על שינוי
145.	במועד טיסה
443.....	תביעה לפיצוי בגין החמצת טיסה בשל איחור בטיסת קישור -
146.	תקלה במערכת מיזוג האוויר של המטוס
444.....	תביעה לפיצוי עקב איחור בטיסה - עלות מונית בנסיעה מיוחדת,
147.	אי-אספקת מזון ומשקאות, אי-מתן שירותי סיוע והפרת חובת
446.....	הידוע
148.	פיצוי בגין ביטול טיסה - מחדל אי יידוע התובעים אודות שינוי
447.....	טיסתם ושיעור הפיצוי לו זכאים התובעים
149.	איחור ביציאת טיסה לשטוקהולם באיחור של כחצי שעה
448.....	

155.	חבילת כדורגל ספרדי הכוללת טיסה ומשחק באותו יום - מדוע הנתבעת מכרה לתובע חבילה שכללה משחק כדורגל במדריד אולם טיסה לברצלונה לאותו מועד? 460.....
156.	"רישום יתר" בטיסה חזרה לישראל במסגרת טיול מאורגן 462.....
157.	איחור בהגעה לטיסה מטורונטו לישראל בשל העובדה שהטיסה הראשונה איחרה להגיע בשל מזג האוויר 464.....
	פרק י"ב: חוק שירותי התעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה) - תמצית הלכה שנת 2022 467.....
1.	הצדדים צפו איפוא את האפשרות שתפרוץ מגיפה והם הסכימו שהנתבעת תהיה פטורה מאחריות 467.....
2.	ההגנה הקבועה בסעיף 6(ה)(1) 467.....
3.	סירוב עלייתם של התובעים למטוס מחמת הצגת מסמכי טיסה שאינם נאותים 468.....
4.	טיסה שבוטלה על רקע מבצע "צוק איתן" 468.....
5.	הנתבעת הפרה את חובתה לספק לתובעים מזון ומשקאות והם זכאים לפיצוי לדוגמה 469.....
6.	שני אירועים שונים ורצופים העוסקים באי עליית התובע לטיסות שהופעלו על-ידי הנתבעת 469.....
7.	איחור במתן הטבה מכוח החוק בשל טיסה שבוטלה בתקופת 'משבר הקורונה' 470.....
8.	אי-קבלת ההחזר במועדים הקבועים בחוק 470.....
9.	תביעה בגין עיכובים בהמראת טיסות 470.....
10.	שאלת זכאותם של התובעים לפיצוי כספי מכוח התוספת הראשונה לחוק שעה ש'ביטול הטיסה' נבע משביתת טייסי אלעל 471.....
11.	חלוקת הנזק 471.....
12.	המגפה השפיעה רבות על בעלי עסקים כמו הנתבעת בישראל וברחבי הגלובוס, אך יחד-עם זאת לא ניתן להאשים את הנתבעת ב- 100% 472.....
13.	פיצוי לדוגמא בגין אי-מתן הטבות לנוסע שסורב להטיסו 472.....
14.	המחלוקת נסבה על שירותי הסיוע בשדה התעופה ועל זכאות התובעים לפיצוי על-פי חוק שירותי תעופה 473.....
15.	החוק על תיקוניו הנובעים בשל מגפת הקורונה אינו מתייחס לנותן שירותי סוכנות נסיעות בכל הקשור לארגון וביצוע הטיול 474.....
16.	האחריות והחלוקה 474.....
17.	נסיבות המצדיקות את אי-תשלום הפיצוי הסטטוטורי 475.....
18.	טענת המבקשת כאילו בית-המשפט לא היה מוסמך להשית עליה חלק מהסכום משום שלא חייבת בו כלפי התובעים 476.....

19.	יש לראות את הנתבעת כאחראית להשבת הכספים לתובעים מכוח התקשרות הצדדים בקבלת שירות המותנה בתשלום	476
20.	בקשת הסתלקות - הוראות הדין שעליהן מבוססת בקשת האישור אינן חלות עוד ביחס לקבוצה הנתענת	476
22.	שיבוש בטיסות והסדרת זכויות הנוסעים	477
23.	פיצוי לדוגמא	478
24.	בקשת התובעים לפיצוי בגין טיסה שהוקדמה ללא מתן התראה	478
25.	בגין עיכוב בטיסה א', החמיצו התובעים את האפשרות לעלות לטיסה	478
26.	שינוי מועד הטיסה	479
27.	מצב בו בוטלה הטיסה בשל תקלות בלתי צפויות בשדה התעופה	479
28.	התובעות איחרו לשדה התעופה ועל-כן השתבש כל לוח הזמנים המתוכנן	480
29.	הטיסה יצאה אל הפועל במועדה ואין זכות פיצוי	480
30.	הכלל הוא ששירותי סיוע ינתנו בכל מקרה ובכל תנאי	481
31.	אי-עליה לטיסה עקב רישום יתר	481
32.	הנתבעת שהינה מפעיל הטיסה, לא הודיעה לנוסעים, הם התובעים, על ביטול הטיסה ולפיכך פעלה בניגוד לקבוע בהוראות חוק שירותי תעופה	482
33.	מהי "טיסה"?	482
34.	הגיעו ארצה באיחור של יום אחד ממועד ההגעה המתוכנן	483
35.	הנתבעת לא נתנה שירותי סיוע לתובעת בהתאם לזמן ההמתנה	483
36.	הגשת תצהיר עדות שלא נחתם ואומת בהתאם לדרישות הדין	484
37.	החמצת טיסת ההמשך	484
38.	סירוב להטיס נוסע שהונפק לו כרטיס טיסה	485
39.	מועד ביטול הטיסה	486
40.	סוגיית האיחור בטיסה	486
41.	התנאי לעמידה בדרישת הפיצוי הוא התייצבות בזמן בשדה התעופה	487
42.	האם המשיבה מילאה את חובות היידוע והגילוי המוטלות עליה מכוח סעיף 14(ב) לחוק שירותי תעופה?	487
43.	מחדל אי הגשת כתב הגנה במועד	488
44.	פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה	488
45.	הוראת השעה שפטרה את חברות התעופה מחובות, לרבות	489

46.	טענת המבקשת המשיבה גבתה שלא כדין דמי ביטול או טיפול
	מלקוחות שהטיסות אשר הזמינו כרטיסים אליהן בוטלו בגלל מגפת
490.....	הקורונה
48.	לא ניתן לתובע לעלות לטיסה החלופית
491.....	
49.	השבת דמי הטיפול שאשת תיירות גבתה בשל ביטול הטיסה על-ידי
491.....	מפעיל הטיסה או מארגן הטיסה
50.	הדין במקרה של ביטול טיסה
492.....	
51.	דייקנות במתן הודעות ביטול
492.....	
52.	תופעה של ייזום עילות תביעה 'המתאימות' לכאורה להליך
493.....	ייצוגי
53.	דמי ביטול שלטענת התובע נגבו ממנו על-ידי הנתבעת ביתר
493.....	
54.	השבת הכספים ששילמו החברים בקבוצה למשיבה בעד כרטיסי
494.....	טיסה שקנו באמצעותה ולא הוחזרו להם
55.	עיכוב בהשבת כספי התובע לאחר שהזמנותיו בוטלו
495.....	
56.	טענה כי המשיבה נהגה למכור ללקוחותיה כרטיסי טיסה שנשאו
495.....	מועדי טיסה כוזבים
57.	האם התובעים זכאים לפיצוי סטטוטורי בגין עיכוב?
495.....	
58.	הנתבעת לא עמדה בהתחייבותה למתן שירות כפי שהיא התחייבה
496.....	לו
59.	השבת כספים ששולמו על-ידי המשיבים למבקשת עבור רכישת
496.....	חבילת תיור
60.	אחריות המוביל האווירי
497.....	
61.	החזר כספי עקב ביטול טיסה
497.....	
62.	טיסה שהמריאה באיחור
498.....	
63.	ביטול טיסה בתקופת משבר הקורונה - המועד להשבת
498.....	התמורה
64.	אין הנתבעת צריכה לשאת בעלות כפולה של החזר הכספים
498.....	
65.	האם התובע זכאי להחזר של התשלום שביצע בתמורה לחבילת
499.....	הנופש, ואם-כן, מהו סכום ההחזר המגיע?
66.	אין בידי התובע ראיה כלשהי, כי הנתבעת ידעה שהטיסה צפויה
499.....	להתבטל
67.	ביטול טיסה - בקשה לביטול פסק-דין
500.....	
68.	מופעי תרבות שבוטלו בתקופת הקורונה - החזר כספי
500.....	
69.	טענת המבקשת להפרת חוק שיטתית שנעשת על-ידי
501.....	המשיבה
70.	הנוסעת ובן זוגה לא הורשו לעלות על הטיסה עקב אי-מילוי טופס
502.....	מסויים
71.	תחולתה של הוראת השעה על ביטול טיסות
502.....	

72. החוק מאפשר למפעיל הטיסה להציע לנוסע כרטיס טיסה חלופי ובידי הנוסע הזכות לבחור בין הכרטיס החלופי שהמפעיל מציע ובין השבת עלות הכרטיס שהוא רכש מאת אותו מפעיל.....	503
73. איחור בן למעלה מ- 3 חודשים בהשבת התמורה.....	503
74. ביטול הטיסה היא "תקלה טכנית" ולכן מדובר בכוח עליון שפוטר אותה מחובת הפיצוי.....	504
75. איחור בהמראת טיסה, שנטען כי הביא להחמצת טיסת המשך.....	504
76. קיומו של צו משרד הבריאות לאיסור יציאה של רופאים את הארץ.....	505
77. "טיסה שבוטלה".....	505
78. ביטול מסעות הנוער לפולין בשל התפרצות מגפת הקורונה בשנת 2020.....	506
79. נזק שנגרם לתובעת ולמשפחתה בשל כך שלא עלתה לטיסה.....	506
80. בקשה להתיר את המשך ניהולו של הליך בקשה לאישור תובענה ייצוגית שבו פתחו המבקשים אשר עוכב לנוכח מתן צו הקפאת הליכים.....	507
81. תביעת התובע כנגד הנתבעות, בין היתר, בגין התעללות והתעמרות במשך למעלה משנה שבה לא הושבו לו כספי טיסה שבוטלה.....	507
82. ביטול כרטיסי טיסה נוכח מגפת הקורונה וסוגית הפיצוי בגין.....	508
83. השבת הסכומים ששולמו עבור כרטיסי הטיסה.....	508
84. פרשנותו של סעיף 6(ה)(1) לחוק שירותי תעופה.....	509
85. הארכת המועד להשבת התמורה לגבי טיסות שבוטלו.....	509
86. הטעיית רוכשי כרטיסי טיסה.....	510
87. המצב הנורמטיבי המשתנה כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה והשפעתו הקשה על התעופה האזרחית.....	510
פרק י"ג: חוק שירותי התעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה) - ההלכה הפסוקה - שנת 2023.....	511
1. שירותי תעופה - ייצוגית - גילוי מסמכים.....	511
2. מאחר שחברת התעופה מהווה ביחס לאגרת הנוסע רק חלק ממנגנון הגביה עבור רשות שדות התעופה, הרי שהחזקתה בכספים הללו איננה כבעלים, הרשאי לעשות בהם כרצונו, אלא כנאמן של הזכאי לתשלום.....	512
3. בקשה לאישור תובענה ייצוגית שעניינה מיסי נמל שמשלם לקוח של חברת תעופה - לטענת המבקש חברות התעופה, בהן המשיבה, גובות מראש מן הנוסע את מיסי הנמל שעליהן להעביר לרשויות התעופה השונות.....	513

4. נוכח העובדה כי אין מדובר בטיסת המשך אשר הוחמצה נוכח איחור הטיסה במקטע קודם, הרי שאין מדובר ב"ביטול טיסה" לפי חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה) וחוק זה אינו חל על המקרה דנן.....	513
5. מאחר ואין מחלוקת כי הטיסה החלופית שספקה לתובע יצאה באיחור של למעלה מעשר שעות לאחר מועד ההמראה של הטיסה המקורית, הרי שהלכה למעשה מדובר בטיסה שבוטלה. בהתאם, זכאי התובע לפיצוי הסטטוטורי הקבוע בתוספת הראשונה לחוק.....	513
6. חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה) חל על טיסות הממריאות מתחומי מדינת ישראל או אליה, לרבות טיסות הכוללות חניית ביניים, בהתאם להגדרת "טיסה" בסעיף 1 לחוק. בהתאם, ולצורך קביעה האם קמה עילה מכוח החוק, יש לבחון תחילה את השאלה האם הטיסה העומדת בבסיס ההליך הינה טיסה שהמריאה מתחומי מדינת ישראל או אליה, לרבות טיסה הכוללת חניית ביניים.....	513
7. אשר למחלוקת העיקרית שהתגלעה בין הצדדים בנוגע לתחולת סעיף 6(ה1) לחוק שירותי תעופה אני סבור שהדין עם התובעים. הנתבעת לא עמדה בנטל הלא פשוט הנדרש להוכחת טענתה שהטיסה בוטלה בשל נסיבות מיוחדות שלא היו בשליטתה ואף אם ניתן לקבל את הטענה שהטיסה בוטלה בנסיבות כאלה, הרי שלא הורם הנטל על-ידי הנתבעת להוכיח שגם אם הייתה עושה כל שביכולתה היא לא יכולה הייתה למנוע את ביטול הטיסה בשל אותן נסיבות.....	514
8. חוק שירותי תעופה מגדיר בסעיף 1, סעיף ההגדרות כי "טיסה שבוטלה" הינה טיסה אשר "המריאה באיחור של שמונה שעות לפחות מהמועד הנקוב בכרטיס הטיסה או באיחור שנקבע לפי סעיף 6(ח)". במקרה דנן אין מחלוקת בין הצדדים כי הטיסה המריאה בעיכוב של למעלה מ- 8 שעות, ומכאן, ובהתאם להוראות החוק יש לראות אותה כ"טיסה שבוטלה".....	514
9. אני סבורה כי לא יכולה להיות מחלוקת על כי לנתבעת, כמפעילת טיסה בהתאם להגדרתה בחוק, האחריות ליידע את הנוסעים על אודות השינויים שנערכו על ידה בתנאי הטיסה או במועדיה. חובה זו נובעת מההתקשרות החוזית בין הנוסעים שרכשו את כרטיסי הטיסה, לבין הנתבעת. חובה זו גם נובעת מכך שהנתבעת, כמי שקובעת את זמני הטיסה ואת מועדיהם, היא זו שמחזיקה בידע הרלוונטי. עיון בחוק שירותי תעופה מעלה כי בהתאם להוראות החוק חלות על מפעיל טיסה חובות שונות הנוגעות ליידוע הנוסעים. נקודת המוצא הינה, אם-כן, כי לנתבעת החובה ליידע את הנוסעים על אודות שינויים במועדי הטיסות.....	514

10. משפטית, צודקת הנתבעת בכך שחוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה) (המיישם בישראל את הוראות אמנת מונטריאול), אינו חל על טיסה שאינה מישראל או אליה (גם אמנת מונטריאול עצמה חלה רק על טיסות בינלאומיות). ברם, טענה זו היא חרב פיפיות, שכן משמעה הוא ביטול ייחוד העילה, לאמור: ניתן לתבוע גם בעילות של רשלנות או עילות נזיקיות או חוזיות אחרות, ללא מגבלת התנאים והסכומים שבחוק שירותי התעופה עצמו (המגן גם על חברות התעופה, ולא רק על הנוסעים).....515	
11. אין חולק, כי נטל ההוכחה להתקיימות תנאי סעיף 6(ה)(1) לחוק מוטל על מפעיל הטיסה, ויש צורך בהבאת ראיות להוכחת התקיימות התנאים לפטור זה. נכון הדבר, שהפרשנות שניתנת לחריג זה בפסיקה היא מצמצמת ביותר ונקבע, שהאחריות המוטלת על מפעיל הטיסה בהקשר זה אינה אחריות מבוססת אשמה, היינו - לא די שמפעיל הטיסה יוכיח כי לא התרשל, אלא עליו להוכיח היעדר שליטה על ביטול הטיסה - במקרה הנדון הנתבעת עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את הנ"ל.....515	
12. המחוקק לא הגדיר מהן אותן נסיבות מיוחדות שאינן בשליטת המוביל האווירי או המארגן. עם-זאת המחוקק מצא לנכון לקבוע בסעיף 6(ה)(2) לחוק כי שביתה או השבתה מוגנות מקנות לחברת התעופה פטור ממתן פיצוי כספי לנוסעים שטיסתם בוטלה בשל אותה שביתה או השבתה כפי שנקבע לא אחת בפסיקה בנסיבות דומות, מכלל הן ניתן לשמוע את הלאו. המחוקק לא קבע כי שביתה או השבתה לא מוגנות מקנות למוביל האווירי פטור מפיצוי לפי התוספת הראשונה, אלא יש להוכיח כל מקרה בהתאם לנסיבותיו.....515	
פרק י"ד: הסכם יאטא517	
חלק ד': שירותי שיט ומובילים ימיים533	
שער א': כללי533	
פרק א': רשימת חקיקה533	
פרק ב': מעמד "משווק בלעדי" של חבילות נופש בפסיקת בתי-המשפט535	
פרק ג': מסירת "כתב תנאים מיוחדים" המכילים "תניית פטור" רק בנמל המוצא ובין לפני כן537	
פרק ד': תניית שיפוט זר539	
שער ב': טענות הגנה של חברות שיט541	
פרק א': טענת סיכול541	
1. על סיכול חוזה541	
2. דחיית הגנת "סיכול" בשל תקלות בתשתיות המים ומיזוג האוויר541	

פרק ב': בעלים או מעין בעלים.....	543
פרק ג': "שליחות נסתרת" וחיוב חברת השיט.....	545
פרק ד': אי-משלוח הודעת ביטול כטענת הגנה.....	547
שער ג': עוולות בנזיקין ועילות שונות.....	549
פרק א': חיוב על יסוד דיני הנזיקין.....	549
פרק ב': חיוב בעילה של עוולת הרשלנות.....	551
פרק ג': הפרת חובת תום-הלב ועשיית עושר ולא במשפט.....	553
פרק ד': תאונות שיט.....	555
1. פגיעת סירה ברוחץ בים.....	555
2. פגיעה מסירת מנוע הגוררת מתקן "בננה".....	556
3. פגיעה בעת השתתפות בשיט קייקים.....	556
4. פגיעה בעת השתתפות בטיול.....	557
פרק ה': כשלים בשיט.....	559
1. מזון כשר.....	559
2. שינויים בתכנית השיט.....	560
3. כשל עקב אי-הנפקת ויזות - קרוז שיט.....	561
4. חדרים באניה בשיט.....	562
5. תכנית הפלגה שונה מזו שהוזמנה.....	562
חלק ה': בתי מלון - "צימרים" - בתי הארחה.....	565
פרק א': חוק לעידוד השקעות הון - הרחבה ובניה של בתי מלון.....	565
פרק ב': אזור סחר חופשי באילת.....	567
פרק ג': אחריות המלון כלפי לאורחיו.....	571
פרק ד': אחריות בית המלון על-פי חוק השומרים, התשכ"ז-1967.....	573
1. סעיפים 2 ו-12 לחוק השומרים.....	573
2. גניבת פריטים אישיים על-ידי עובד המלון.....	573
3. גניבת כספים ודברים אישיים.....	574
4. גניבת חפצים ומסמכים בסיוע של פקיד המלון.....	575
5. גניבת מיזוודה על תכולתה.....	576
6. גניבת שני מחשבים ניידים, אייפד, וטלפון חכם אחד.....	577
7. עניינים שונים.....	577
פרק ה': אחריות המלון במקרה של תקיפת אחד מאורחיו.....	579
פרק ו': אחריות המלון במקרה של נפילת אורח לבור.....	581
חלק ו': טיולים, מורי דרך ומדריכי טיולים.....	583
שער א': הטיול המאורגן.....	583
פרק א': כללי.....	583
פרק ב': ההלכה הפסוקה.....	585

1. החמצת טיסה בשל התנתקות מהקבוצה בנמל התעופה באיסטנבול.....	585
2. מלון באיכות ירודה בטיול מאורגן לגיאורגיה.....	585
3. אי-הטסה מעל קרחון באלסקה.....	586
4. טיול בשיטת "לגו" לארצות הברית.....	587
5. אי-הפעלת מזגנים במלון בטיול מאורגן למדינות קרואטיה-סלובניה.....	588
6. חבות ספק ומארגן טיול בחו"ל לגניבת/אובדן כבודה.....	589
7. אדם שחש ברע בטיול מאורגן לויאטנם וקמבודיה.....	590
8. תלונות על טיול מאורגן למוסקבה וסנט פטרסבורג.....	591
9. החמצת טיול שקיעה בטיול מאורגן למרוקו.....	591
10. התנהלות רשלנית שבאה לידי ביטוי בהליכי הוצאת הויזה למרוקו.....	593
11. טיול מאורגן לקרואטיה, סלובניה, איטליה ואוסטריה.....	594
12. רכב מקולקל בטיול ספארי פרטי לטנזניה.....	595
13. ליקויים בארגון ובביצוע טיול לספרד.....	596
14. חדר קטן במלון בהירושימה.....	597
15. ערעור על גובה הפיצוי בטיול מאורגן המיועד לשומרי כשרות ברחבי ארצות הברית וקנדה.....	598
16. אי-עמידה בתכנית הטיול המאורגן למרוקו.....	598
17. אי-ביקור בבית העלמין בלודג'.....	599
18. טיול אגמים, נופים בריאות וספא לרומניה.....	600
19. החלקה במהלך טיול ביערות הגשם.....	601
20. אי-הזמנת מקום במלון בטיול לדרום אמריקה.....	602
21. טיול מאורגן ל-4 מדינות באירופה.....	603
22. חופשת ירח דבש באיטליה.....	603
23. הבטחה לטיול מאורגן מותאם לשומרי מסורת בתאילנד.....	604
24. אי-הזמנת כרטיסי טיסה לטיול למרוקו.....	605
25. הסברים מהירים בטיול למוסקבה וסנט פטרסבורג.....	606
26. שינוי מועד טיול לאינדונזיה.....	607
27. טיול לסרי לנקה.....	608
28. היעדר שביעות רצונה מטיול מאורגן לארצות הברית.....	608
29. ביטול טיול של אופנועי שלג ברומניה בשל מחסור בשלג.....	609
30. טיול משפחות בצרפת, הולנד ובלגיה.....	610
31. החלקה במהלך טיול ברמת הגולן.....	611
32. טיול לדרום אמריקה.....	611
33. טיול מאורגן לרומא.....	612
34. המתנה ארוכה למים חמים במלון באוסטריה.....	613
35. אי-הנפקת ויזה לטיול מאורגן למצרים.....	613

36.	טיול בר מצווה לאיטליה	614.....
37.	קבלת זמן חופשי בטיול למרוקו בעקבות חג הקורבן	614.....
38.	מיקום מלון בטיול לצפון איטליה	615.....
39.	איכות מלון ירודה בטיול לקובה	616.....
40.	איבוד דרכון והליכת קטינה לבדה למשטרה בברצלונה	617.....
41.	ליקויים ומחדלים בטיול לקובה וקוסטה ריקה	617.....
42.	רכב שאינו מותאם לטיול	618.....
43.	אי-יידוע בדבר חג הקורבן בזמן הטיול למרוקו	618.....
44.	אי-ביקור במוזיאון בברלין בשל שיפוצים	619.....
45.	נסיעה באוטובוס במקום טיסה בטיול לוויאטנאם	620.....
46.	טיול מטעם הסתדרות המורים לפורטוגל	621.....
47.	נזק לעין כתוצאה מטיול במערת נטיפים בכפר פוסטוניה במדינת סלובניה	622.....
48.	נסיעה בדרכי עפר בטיול ספארי בטנזניה	622.....
49.	אי-עמידה במחויבות לטיול קבוצתי כשר לקנדה ולארצות הברית	623.....
50.	טיול קבוצתי מאורגן כשר לקנדה ולארצות הברית אשר החל בניו-יורק, ועבר דרך מפלי הניאגרה, וושינגטון, לאס וגאס, סאן פרנסיסקו ולוס אנג'לס	623.....
51.	קבלת חדר ליליד במקום לזוג בבית מלון בצי'ה	624.....
52.	עיכובים בטיול לאנגליה בעקבות שביתה	625.....
53.	טיול VIP במכונית סחורה יפן	626.....
54.	גניבה מאוטובוס בטיול של גימלאי אגד לארה"ב וקנדה	626.....
55.	טיול ג'יפים באתיופיה	627.....
56.	תאונת דרכים במהלך טיול לפורטוגל	627.....
57.	אי-הסכמה לעלות לטיסה לוינה בשל רישום יתר	628.....
58.	ביטול טיול לברזיל בתקופת הקרנבל	629.....
59.	תקלה באוטובוס בטיול לארצות הברית	630.....
60.	אי-ביקורים בכל האתרים שהובטחו בטיול לפולין וגרמניה	631.....
633.....	שער ב': מורי דרך	
633.....	פרק א': הדין	
637.....	פרק ב': רישוי	
1.	כללי	637.....
2.	הרשעה פלילית וסירוב להענקת רישיון	637.....
3.	רשלנות הגורמים המטפלים בהליך הרישוי	637.....
639.....	פרק ג': קורס מורי דרך	
1.	כינון ועדת מיון לקבלת מועמדים לקורס מורי דרך	639.....
2.	תביעה להשבת שכר לימוד בקורס מורי דרך	640.....

3. כשלון בבחינות אמצע קורס והפסקת לימודים במסלול קורס "מורה	
דרך" 641.....	